

Nr 2

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 riksdagsordningen lagutskott åliggande granskningen av militieombudsmannens ämbetsförvaltning har båda kamrarna till lagutskott hänvisat militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna berättelse angående militieombudsmansämbetets förvaltning under år 1962.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från militieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diaries, vilka år 1962 förts i nämnda expedition, dels protokoll över militieombudsmannens inspektioner under året, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte har på särskild begäran handlingarna rörande vissa av militieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen meddelas till en början att militieombudsmannen Hugo Henkow begagnat sig av semester under tiden den 2 och den 3 februari, den 24—den 27 april, den 9—den 27 juli, den 6—den 17 augusti, den 1 och den 2 november samt den 27—den 29 december 1962. Jämlikt 24 § första stycket i instruktionen för riksdagens ombudsmän har militieombudsämbetet under ifrågavarande tid föreståtts av den för Henkow utsedde ställföreträdaren hovrättsrådet Gunnar Thyresson. Med stöd av 24 § andra stycket i instruktionen har militieombudsmannen, enär arbetets behöriga gång det krävt, uppdragit åt Thyresson att under tiden den 21—den 23 februari, den 2—den 11 maj, den 21 maj—den 15 juni, den 3—den 7 september samt den 1—den 31 oktober 1962 handlägga vissa till honom överlämnade ärenden.

Inspektionsresor har av militieombudsmannen företagits till Uppsala, Västmanlands, Gävleborgs och Kristianstads län, varjämte han för inspektion besökt vissa militära enheter i Stockholm med omnejd. Under tid då militieombudsmannen åtnjutit ledighet har Thyresson företagit en inspektionsresa till Gotlands län.

Vid inspektionerna av truppförband och andra militära enheter har uppmärksamhet särskilt ägnats rättsvården därstädes, expeditionstjänsten, beskaffenheten och vården av byggnader med tillhörande anordningar och deras lämplighet för avsett ändamål, förlägningsförhållanden, mathållning,

sjukvård, personalvårdsverksamhet, vården av intendentur- och tygmateriel, anordningar i samband med förekommande verkstadsdrift samt planläggningen av verksskydd. Besök har avlagts i militärhäktena vid förbanden. Granskningen av de judiciella handlingarna har omfattat disciplinmålsprotokoll, tillrättavisningsförteckningar och andra handlingar som har avseende å den militära straff- och processlagstiftningen samt därtill anknyttande föreskrifter. Vid besök å militärsjukhusen har sjukredovisningshandlingarna granskats. Granskning har vid inspektionerna tillika skett av handlingar rörande upphandling och redovisning av materiel av olika slag ävensom av räkenskaper för marketenterier, varjämte förskottsmedel inventerats, kontroll företagits angående bevakning av utestående fordringar och införselräkenskaper granskats. Vidare har å mobiliseringsavdelningar och inskrivningsexpeditioner granskats där förvarade personalredovisnings- och mobiliseringshandlingar.

Besöken hos domstolar och åklagarmyndigheter har avsett inspektion av handläggningen av militära mål. Därvid har bland annat undersökts i vad mån kravet på skyndsamhet vid behandling av målen beaktats.

Vid inspektionerna har militieombudsmannen i regel biträts av byråcheferna vid militieombudsmansexpeditionen. Därjämte har vid inspektionerna anlåtats en intendentur- och en tygsakkunnig officer samt för granskning av personalredovisnings- och mobiliseringshandlingar en härutinnan sakkunnig officer. Vid inspektionen av kustflottan har såsom särskild sakkunnig anlåtats en med sjömilitära förhållanden förtrogen officer.

I ämbetsberättelsen omnämnes, att militieombudsmannen under år 1962 besökts av Förbundsrepubliken Tysklands militieombudsman H. Heye, vilket besök avsett inhämtande av upplysningar beträffande det svenska militieombudsmansämbetets ställning, arbetsuppgifter och arbetsformer m. m.

Över de under år 1962 handlagda ärendena lämnas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»På sätt militieombudsmannens ämbetsberättelse till 1962 års riksdag utvisar kvarstod vid början av år 1962 från år 1961 balanserade ärenden till ett antal av	113
Under år 1962 har tillkommit ärenden till följande antal:	
enligt allmänna diariet	603
enligt hemliga diariet därutöver	66
Sammanlagda antalet ärenden, som förelegat under år 1962, har alltså utgjort	782
De ärenden, som tillkommit under år 1962, har utgjorts av:	
ärenden inkomna från myndighet	17
ärenden uppkomna genom klagomål eller andra framställningar från enskilda	81
ärenden uppkomna vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning	560

ärenden berörande militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m.	11
	<u>Summa 669</u>

Av de från år 1961 balanserade 113 ärendena hade 6 ärenden inkommit från myndighet, 38 ärenden uppkommit genom klagomål eller andra framställningar från enskilda samt 68 ärenden uppkommit vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning. Ett ärende tillhörde gruppen 'militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m.'.

Till behandling under år 1962 har alltså förelegat 23 ärenden som inkommit från myndighet, 119 ärenden som uppkommit genom klagomål eller andra framställningar från enskilda, 628 ärenden som uppkommit vid inspektioner eller eljest i samband med militieombudsmannen åliggande granskning samt 12 ärenden berörande militieombudsmansämbetets organisation och förvaltning m. m., tillhoppa 782 ärenden.

Av dessa 782 ärenden har

till annan myndighet överlämnats	2
utan åtgärd avskrivits	7
på grund av återkallelse avskrivits	9
efter vederbörandes hörande eller eljest verkställd utredning avskrivits	203
på grund av att klagande erhållit gottgörelse eller rättelse eljest vunnits blivit avskrivna	125
föranlett åtal (varav 4 icke avslutats)	9
föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning	2
föranlett erinran om begånget fel eller annat påpekande	134
föranlett framställning till Konungen eller annan myndighet (vilka icke avslutats)	4
föranlett annan åtgärd	155
och var vid 1962 års utgång	
under utredning	93
på prövning beroende (förutom ovannämnda 4 + 4 icke avslutade ärenden)	39
	<u>Summa 782</u>

Av hela antalet under år 1962 till behandling föreliggande ärenden (782) har sålunda under året slutbehandlats 642 och till år 1963 balanserats 140.

Av åtalen och de disciplinära åtgärderna, avseende sammanlagt tretton personer,

var vid 1962 års början ännu icke slutligt avgjorda	5
tillkom under år 1962	8
	<u>Summa 13</u>

Av dessa åtal och disciplinära åtgärder	
blev under år 1962 slutligt avgjorda	9
var vid 1962 års utgång ännu icke slutligt avgjorda	4
	Summa 13»

Förutom en sammanställning över ärenden, uppkomna genom klagomål eller andra framställningar från enskilda, upptager ämbetsberättelsen såsom bilagor:

redogörelse för åtal och åtgärder för disciplinär bestraffning samt
redogörelse för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning.

I redogörelsen för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning, har i huvudsak medtagits sådana ärenden vilka på grund av de däri föreliggande spörsmålen ansetts ha intresse utöver de enskilda fallen.

Det sakregister, som var fogat vid den till 1962 års riksdag avgivna ämbetsberättelsen, har nu utökats till att avse jämväl de ärenden för vilka redogjorts i innevarande års berättelse.

Utskottet. Vid den granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har icke någon anledning till anmärkning förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen anmäler.

Stockholm den 31 januari 1963

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Per-Olof Hanson, Arvidson, Erik Svedberg, fröken Mattson och herr Wikner;

från andra kammaren: fru Gärde Widemar, fru Johansson, herrar Ekström i Björkvik, Keijer, fröken Berggren, herrar Edlund och Haglund.